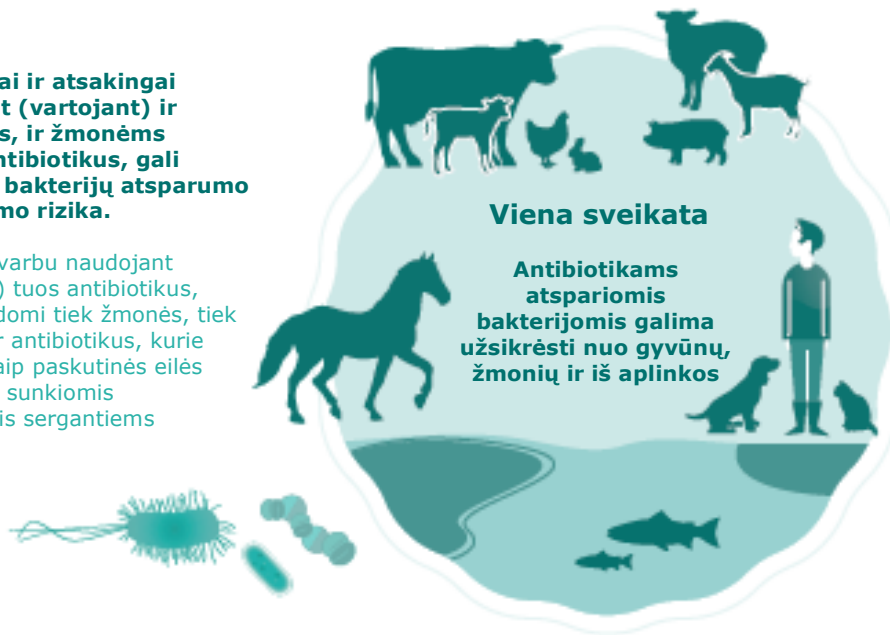

Racionaliai ir atsakingai naudojant (vartojant) ir gyvūnams, ir žmonėms skirtus antibiotikus, gali sumažėti bakterijų atsparumo išsivystymo rizika.

Tai ypač svarbu naudojant (vartojant) tuos antibiotikus, kuriais gydomi tiek žmonės, tiek gyvūnai, ir antibiotikus, kurie skiriami kaip paskutinės eilės vaistai itin sunkiomis infekcijomis sergantiems žmonėms.

Antimikrobinų medžiagų ekspertų patarimoje *ad hoc* grupė (AMEG) suskirstė antibiotikus į atitinkamas kategorijas, atsižvelgdama į galimas padidėjusio atsparumo antimikrobinėms medžiagoms, kai jos naudojamos gyvūnams, pasekmes visuomenės sveikatai ir poreikį naudoti jas veterinarijoje.

Šis skirstymas į kategorijas skirtas naudoti kaip priemonė, kuri veterinarijos gydytojams padėtų nuspręsti, kuriuos antibiotikus naudoti.

Veterinarijos gydytojai raginami peržiūrėti šį AMEG parengtą antibiotikų suskirstymą į kategorijas, prieš išrašant bet kurį antibiotiką savo prižiūrimiems gyvūnams. AMEG parengtas antibiotikų suskirstymas į kategorijas nėra skirtas pakeisti gydymo gaires, abiem atvejais taip pat reikia atsižvelgti į kitus veiksnius, kaip antai papildomą informaciją, pateiktą esamų vaistų aprašuose, jų naudojimo apribojimus gydant maistinius gyvūnus, regioninius ligų ir atsparumo antibiotikams skirtumus ir nacionalinę vaistų išrašymo politiką.

A kategorija

Vengti naudoti

- Šiai kategorijai priskirti antibiotikai nėra įregistruoti ES kaip veterinariniai vaistai.
- Jų negalima skirti maistiniams gyvūnams.
- Išimtinėmis aplinkybėmis jais galima gydyti gyvūnus augintinius.

B kategorija

Apriboti naudojimą

- Šiai kategorijai priskirti antibiotikai itin svarbūs žmonių medicinoje ir jų naudojimą gyvūnams reikėtų apriboti, siekiant sumažinti pavojų visuomenės sveikatai.
- Galimybę naudoti šiuos vaistus reikėtų svarstyti tik tuo atveju, jeigu C arba D kategorijoje nėra antibiotikų, kurie būtų kliniškai veiksmingi.
- Esant galimybei, jie turėtų būti naudojami tik atlikus jautrumo antimikrobinėms medžiagoms tyrimą.

C kategorija

Naudoti atsargiai

- Žmonių medicinoje yra šiai kategorijai priskirtų antibiotikų alternatyvų.
- Rinkoje nėra pagal kai kurias veterinarines indikacijas naudojamų antibiotikų alternatyvų, kurios būtų priskirtos D kategorijai.
- Galimybę naudoti šiuos vaistus reikėtų svarstyti tik tuo atveju, jeigu D kategorijoje nėra antibiotikų, kurie būtų kliniškai veiksmingi.

D kategorija

Naudoti racionaliai

- Esant galimybei, turėtų būti naudojami kaip pirmos eilės vaistai.
- Kaip visada, juos reikėtų naudoti racionaliai, tik esant medicininėms indikacijoms.

Taikytina visų kategorijų antibiotikams

- Reikėtų stengtis nenaudoti šių vaistų nesant būtinybės, negydyti jais gyvūnų pernelyg ilgą laiką ir neskirti gyvūnams pernelyg mažos dozės.
- Grupinis gydymas šiais vaistais turėtų būti taikomas tik tais atvejais, kai individualus gydymas neįmanomas.
- Susipažinkite su Europos Komisijos gairėmis dėl racionalių antibiotikų naudojimo gyvūnams, <https://bit.ly/2s7LUF2>.

AMEG yra EMA atsparumo antimikrobinėms medžiagoms ekspertų *ad hoc* grupės pavadinimo santrumpa. Joje suburti žmonių medicinos ir veterinarijos sričių ekspertai. Jie bendradarbiauja siekdami parengti gaires dėl antibiotikų naudojimo poveikio žmonių sveikatai.

Naudojimui veterinarijoje skirtų antibiotikų klasių suskirstymas į kategorijas
(su ES įregistruotų žmonėms arba veterinariniam naudojimui skirtų medžiagų pavyzdžiais)

A	Amdinopenicilinai mecilinas pivmecilinas	Karbapenemai meropenamas doripenamas	Vaistai, kuriais gydoma tik tuberkuliozė arba kitos mikobakterijų sukeltos ligos izoniazidas etambutolis pirazinamidas etionamidas	Glikopeptidai vankomicinas	VENGTI NAUDOTI
	Ketolidai telitromicinas	Lipopeptidai daptomicinas		Glicilciklinai tigeciklinas	
	Monobaktamai aztreonamas	Oksazolidinonai linezolidas	Kiti cefalosporinai ir penemai (ATC kodas J01DI), įskaitant trečios kartos cefalosporinų ir beta-laktamazės inhibitorių derinius ceftobiprolis ceftarolinas ceftolozanas / tazobaktamas faropenamas	Fosfono rūgšties dariniai fosfomicinas	
	Rifamicinai (išskyrus rifaksimį) rifampicinas	Riminofenaziniai klofaziminas		Pseudomoninės rūgštys mupirocinas	
	Karboksipenicilinai ir ureidopenicilinai, įskaitant derinius su beta-laktamazės inhibitoriais piperacilinas / tazobaktamas	Sulfonai dapsonas		Paskelbtus AMEG parengtą antibiotikų suskirstymą į kategorijas naujai registruotos vartoti žmonių medicinoje skirtos medžiagos bus nustatyta vėliau	
B	Trečios ir ketvirtos kartos cefalosporinai, išskyrus derinius su beta-laktamazės inhibitoriais cefoperazonas cefovecinas cefkinomas ceftiofuras	Polimiksinai kolistinas polimiksinas B	Chinolonai: fluorochinolonai ir kiti chinolonai cinoksacinas danofloksacinas difloksacinas enrofloksacinas flumekvinas ibafloksacinas	marbofloksacinas norfloksacinas orbifloksacinas oksolino rūgštis pradofloksacinas	APRIBOTI NAUDOJIMĄ
C	Aminoglikozidai (išskyrus spektinomyciną) amikacinas apramicinas dihidroestreptomicinas framcetininas gentamicinas kanamicinas neomicinas paromomicinas streptomicinas tobramicinas	Aminopenicilinai (kartu su beta-laktamazės inhibitoriais) amoksicilinas+klavulano rūgštis ampicilinas + sulbaktamas	Amfenikoliai chloramfenikolis florfenikolis tiamfenikolis	Makrolidai eritromicinas gamitromicinas oleandomicinas spiramicinas tildipirozininas tilmikozinas tulatromicinas tilozinas tilvalozinas	NAUDOTI ATSARGIAI
		Cefalosporinai (pirmos ir antros kartos) ir cefamicinai cefacetrisilis cefadoksilis cefaleksinas cefalonis cefalotinas cefapirinas cefazolas	Linkozamidai klindamicinas linkomicinas pirlimicinas		
			Pleuromutilinai tiamulinas valnemulinas	Rifamicinai: tik rifaksiminas rifaksiminas	
D	Aminopenicilinai, be beta-laktamazės inhibitorių amoksicilinas ampicilinas metampicilinas	Aminoglikozidai: tik spektinomycinas spektinomycinas	Sulfonamidai, dihidrofolato reduktazės inhibitoriai ir deriniai formosulfatiazolas ftalilsulfatiazolas sulfacetamidas sulfachlorpiridazinas sulfaklozinas sulfadiazinas sulfadimetoksinas sulfadimidinas sulfadoksinas sulfafurazolas sulfaguandinas sulfalenas sulfamerazinas sulfametizolas sulfametoksazolas sulfametoksipiridazinas sulfamonometoksinas sulfanilamidas sulfapiridinas sulfakvinoksalinas sulfatiazolas trimetoprimas		NAUDOTI RACIONALIAI
	Tetraciklinai chlortetraciklinas doksiciklinas oksitetraciklinas tetraciklinas	Stafilokokus veikiantys penicilinai (beta-laktamazėi atsparūs penicilinai) kloksacilinas dikloksacilinas nafcilinas oksacilinas			
	Natūralūs siauro veikimo spektro penicilinai (beta-laktamazėi jautrūs penicilinai) benzatino benzilpenicilinas benzatino fenoksimetilpenicilinas benzilpenicilinas penetamato hidrojudidas	 feneticilinas fenoksimetilpenicilinas benzilpenicilino prokaino druska	Cikliniai polipeptidai bacitracinas	Nitroimidazoliai metronidazolas	
			Steroidiniai antibakteriniai vaistai fuzido rūgštis	Nitrofurano dariniai furaldonas furazolidonas	

Kiti veiksniai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti

Skiriant antibiotiką, reikėtų atsižvelgti ne tik į jo priskyrimą tam tikrai kategorijai, bet ir į jo **naudojimo būdą**. Toliau pateiktame sąraše vaistų naudojimo būdai ir farmacinės formos nurodyti pagal poveikį atsparumui antibiotikams, didėjimo tvarka.

- Individualus gydymas vietinio poveikio vaistais (pvz., tešmens injektorius, akių arba ausų lašai)
- Individualus gydymas parenteriniais vaistais (švirkščiamais į veną, į raumenis, po oda)
- Individualus gydymas *per os* naudojamais vaistais (t. y., tabletėmis, geriamuoju boliusu)
- Grupinis gydymas injekciniais vaistais (metafilaktika), tik jeigu tai yra tinkamai pagrįsta
- Grupinis gydymas į geriamąjį vandenį arba pieno pakaitalą įmaišomais geriamaisiais vaistais (metafilaktika), tik jeigu tai yra tinkamai pagrįsta
- Grupinis gydymas į pašarą arba premiksus įmaišomais *per os* naudojamais vaistais (metafilaktika), tik jeigu tai yra tinkamai pagrįsta

